

OPPONENSI VÉLEMÉNY

Bokányi Ákos építészhallgató diplomatervéhez

Építészet lóhátról

Lovardatervezés a hazai lovaskultúra fejlesztése kapcsán

Tervezési helyszín: Balatonszemes

Konzulens: Bartha András DLA

„A föld: barát, a ló: barát, s az ember, ha tudja, hogy a barátok közt van, jól érzi magát”

Fekete István: *Őszi vásár*

Bokányi Ákos *Építészet lóhátról* című diplomatervében egy olyan sajátos és összetett épülettípus – a lovarda – jelenik meg, amelynek megközelítése túlmutat a puszta funkcionális tervezésen. A munka figyelemre méltó példája annak, hogyan építhető fel egy építészeti koncepció mély társadalmi, kulturális és használói szempontokat integráló gondolkodással.

A diplomamunkát megelőző kutatómunka alapos és jól strukturált, eredményei világos ívet rajzolnak ki: a balatoni régió sajátosságainak feltárásától a lovas oktatás, a terápiás lovaglás és a közösségi funkciók kortárs integrációjáig. A terv egyik legnagyobb értéke, hogy az építészeti válaszadás nemcsak formai, hanem tartalmi szinten is érzékenyen reagál a helyi adottságokra és a társadalmi igényekre.

A balatonszemesi helyszínválasztás jól illeszkedik a program természetközeli, közösségorientált szellemiségéhez. A szőlőhegy térsége kedvező klimatikus és táji adottságokkal bír, a közeli dombok, mezők és erdők kiváló lehetőséget nyújtanak a lovas tevékenységekhez.

A telepítés gondos mérlegelés eredménye, a választott helyszín jól illeszkedik a meglévő településszerkezethez: kellő távolságban van a sűrűbben lakott területektől, ugyanakkor jól megközelíthető és a közösségi funkciókat támogató infrastruktúrához is közel helyezkedik el. A zónás térszervezés — az udvarok rendszere, a különböző használói csoportokhoz igazított útvonalhálózat — jól átgondolt, funkcionális megoldásokat kínál.

A diplomaterv egyik legnagyobb erőssége a koncepció mögött húzódó érzékeny és empatikus építészeti gondolkodás. A „lóhátról” szemlélet nemcsak költői gesztus, hanem valódi nézőpontváltás: a tervező hitelesen jeleníti meg a különböző használói rétegek — lovasok, oktatók, látogatók, sőt a lovak — igényeit.

Az építészeti formálás visszafogott, de karakteres. A természetes anyaghasználat, a kiegyensúlyozott tömegarányok és a vizuális kapcsolatok egységes, emberléptékű építészeti nyelvet teremtenek, amely méltó a környezet nyugalamához és a program szellemiségéhez.

Különösen figyelemre méltó a funkciók közötti egyensúly és az, ahogyan a hosszú távú fejlesztés (pl. a fedeles lovarda későbbi üteme) szervesen illeszkedik a jelenlegi struktúrába.

A programalkotás világos és megalapozott. Az oktatási, terápiás és közösségi funkciókhoz illeszkedő térstruktúra jól átgondolt, a használók igényeire érzékenyen reagáló megoldásokat kínál. A térkapcsolatok és a közlekedési rendszer jól működő, átlátható egységet alkot.

Az istállók, a takarmánytárolók, a lovászlakás és a kiszolgáló terek arányosan illeszkednek a működési követelményekhez. Kiemelendő, hogy a téri kapcsolatok — például a közösségi terek vizuális rálátása a lovaspályákra, az istállók átláthatósága és a szeparált, közlekedési útvonalak — mind hozzájárulnak a terv funkcionális minőségéhez.

Az alkalmazott építési technológiák és anyagok – a döngölt földfalak, fa szerkezetek, természetes szigetelések – hitelesen támogatják az építészeti koncepció természetközeli szemléletét. A részletképzés igényes, különösen a természetes anyagokkal való bánásmód tekintetében. A vályogvakolatok, szalma alapú hőszigetelések és fa burkolatok nemcsak esztétikailag, de fenntarthatósági szempontból is példamutató megoldások, melyek szervesen illeszkednek az építészeti gondolkodás egészéhez.

Bokányi Ákosnak feltett két kérdésem:

- A döngölt föld falak és természetes anyagok alkalmazása példaértékű. Hogyan látja a hallgató e szerkezetek hosszú távú karbantarthatóságát, különösen az állattartásból fakadó nedvességi terhelés tükrében?
- Hogyan látja a hazai lovaskultúra és a kortárs építészeti eszköztár viszonyát? Mennyire nyitott ma a hazai közeg a természetes anyagok, új térhasználati modellek alkalmazására?

Bokányi Ákos diplomatervében egy érzékeny, alapos és értékkeremtő építészeti gondolkodás rajzolódik ki. A terv szakmailag jól megalapozott, építészetileg letisztult, részleteiben pedig magas színvonalú munka.

Bízom benne, hogy a tervben megnyilvánuló figyelmesség, kitartás és szakmai alázat a hallgató jövőbeli munkáiban is meghatározó erény marad.

Bokányi Ákos diplomatervét elfogadásra javaslom.

Budapest, 2025. június 23.

Szilágyi Norbert